Sisäministeriö LAUSUNTO SM2019-00345

PO Mäkelä Rosa-Maria(SM), Puiro Johanna(SM) 05.09.2019

JULKINEN

Viite

Asia
OSA; Hallintovaliokunnan kuuleminen 6.9.2019, klo 11.15; asia terroristisen verkkosisällön levittämisen estäminen (U 98/2018 vp)

Sisäministeriön poliisiosasto lausuu komission ehdotuksesta, joka koskee komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi verkossa tapahtuvan verkkosisällön levittämisen estämisestä, seuraavaa:

Valtioneuvosto pitää asetuksen tavoitetta terroristisen verkkosisällön levittämisen estämisestä tärkeänä. Asetusehdotuksen tavoitteena on muodostaa selkeä ja harmonisoitu EU-lainsäädäntö, jonka avulla terroristiseen verkkosisältöön voidaan puuttua.

Komission ehdotuksessa tarkoituksena on poistaa tai estää pääsy terroristiseen verkkosisältöön tunnin kuluessa siitä, kun toimivaltainen viranomainen on esittänyt poistopyynnön säilytyspalvelun tarjoajalle. Toimivaltaiset viranomaiset voivat lähettää komission ehdotuksen mukaan myös ilmoituksia mahdollisesta terroristisesta verkkosisällöstä säilytyspalvelun tarjoajille. Ilmoituksen seurauksena säilytyspalvelun tarjoajan tulee arvioida omiin käytännesääntöihinsä verraten sitä, onko viranomaiselta saatu ilmoitus sellainen, joka edellyttää verkkosisällön poistamista. Asetusehdotus myös velvoittaa internetpalvelun tarjoajat suojaamaan aktiivisesti palvelunsa terroristisen sisällön levittämistä vastaan proaktiivisesti. Palveluntarjoajien on myös annettava selvitys toimintapolitiikastaan terroristisen sisällön torjumiseksi ja julkaistava vuosittain raportti toimistaan.

Neuvoston yleisnäkemys hyväksyttiin ministerineuvostossa 6 päivänä joulukuuta 2018. Neuvoston kanta mukailee pitkälti komission ehdotusta. Suomi ei tukenut neuvoston yleisnäkemystä. Suomen näkemyksen mukaan asetusehdotuksessa oli vielä tarkennuksia vaativia kohtia, sekä piti tarpeellisena sitä, että keskeisten määritelmien sanamuotoja, toimivaltaa ja toimijoiden rooleja tarkennettaisiin. Suomen mukaan on tärkeää, että asetuksella rajoitetaan vain välttämättömiltä osin perus- ja ihmisoikeuksia sekä kansalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.

Suomen aloitteesta yleisnäkemykseen lisättiin uusi säännös (uusi artikla 4 a). Artikla mahdollistaa jäsenvaltion puuttumisen toisen jäsenvaltion tekemään terroristisen verkkosisällön poistopyynnön niin, ettei se vaikuta poistopyynnön saaneen jäsenvaltion perustavanlaatuisiin etuihin. Komission ehdotuksessa minkä tahansa jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voisi tehdä terroristisen verkkosisällön poistopyynnön tai ilmoituksen mille tahansa säilytyspalvelun tarjoajalle, joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa. Neuvoston yleisnäkemyksessä terroristisen verkkosisällön määritelmään (artikla 2 a) lisättiin lisäksi viittaus terrorismidirektiiviin. Neuvoston yleisnäkemyksessä korostettiin myös sananvapauden ja lehdistön vapauden merkitystä, ja asetuksen täytäntöönpanoaikaa pidennettiin vuoteen.

Euroopan parlamentti ensimmäisen käsittelyn vaiheen kanta hyväksyttiin 17 päivänä huhtikuuta 2019. Euroopan parlamentti esitti asetusehdotukseen monia useita muutosehdotuksia, jotka eroavat sekä

komission ja neuvoston kannasta. Terroristisen sisällön suhteen Euroopan parlamentti esittää myös jossain määrin määritelmän sitomista terrorismidirektiiviin. Lisäksi Euroopan parlamentti ehdottaa muutosta toimivaltaisen viranomaisen määritelmään. Euroopan parlamentti myös ehdottaa, että poistomääräyksiä sekä proaktiivisia toimenpiteitä koskevia artikloita muutetaan ja että määräys ilmoituksista poistetaan asetuksesta kokonaan.

Trilogineuvottelut asetusehdotuksesta on tarkoitus aloittaa Suomen EU-puheenjohtajakaudella tänä syksynä, eikä siten tuo neuvotteluissa esiin omia kantojaan. EU-puheenjohtajavaltion roolissa Suomi tulee edistämään trilogineuvotteluja ja niiden loppuun saattamista niin sanotussa toisen käsittelyn varhaisessa vaiheessa neuvoston yleisnäkemyksen pohjalta. Suomi pyrkii trilogineuvotteluissa neuvoston yhteisen näkemyksen puitteissa edistämään sanavalintoja, jotka edistävät perusoikeuksien suojaamista sekä asetuksen selkeyttä ja tarkkarajaisuutta sekä tarkentavat ja mahdollisuuksien mukaan vahvistavat palveluntarjoajan isäntävaltion roolia.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi